Transcriptie interview G.M. van Velzen-van der Veer op 10-3-2020

Inhoudsopgave:

Blz. 2
Over opa en oma Lovink, naamsverandering, eerste TV-uitzending bij V&D.
Over opa Van Velzen, Spaanse griep, Groenesteeg.

Blz. 3
Opa en oma Van Velzen, oorlog, kruidenierswinkel.
Opgroeien bij een familie in Noordwijkerhout.
De zus van opa gaat het klooster in.

Blz. 4
Vader en moeder Van der Veer.
Wonen in de Kooi, oorlogsperiode.

Blz. 5
De lagere schooltijd (H. Hartschool), het katholieke geloof en enkele rituelen.

Blz. 6
Geloof, oorlog en spelen tijdens de oorlog.
Broer Jan en andere kinderen ondergebracht bij boeren in de omgeving.

Blz. 7
Werken en leren.
Eerste vriendje en het geloof.

Blz. 8
Toevoeging over opa Van der Veer.
(staat niet op de geluidsopname)

Blz. 9
Foto's

TRANSCRIPTIE INTERVIEW

I-1: Wij zijn hier bij mevrouw Van Velzen, meisjesnaam Truus van der Veer, geboren 6 maart 1937. En U heeft een hele katholieke opvoeding gehad, heb ik begrepen. Wilt u vertellen over uw opa en oma?
G: Ja, dat wil ik heel graag. Ik heb opa en oma Lovink, dat is de ouders van mijn moeder. Opa [Dirk Joannes Nicolaas] Lovink is geboren op 5 december 1866 en is overleden in 1953 [18 mei; onecht kind van Geertruida Looving]. Opa Lovink heette vroeger Looving. Die naam is later op aandringen van ome Dirk veranderd in Lovink. Oom Dirk had beloofd aan opa dat als hij een naamswijziging zou doen, zou hij een erfgenaam van oom Dirk zou worden. Oma Lovink heeft heel lang voor oom Dirk gekookt…. [de naam werd gewijzigd bij beschikking van de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage van 3 mei 1927; oom Dirk Lovink overleed 29-11-1927, Hoefstraat 9, geb. 8-8-1843 als onecht kind van Jacoba du Moulin, die in feite Cootje Oosterveer heette, geb. 25-7-1808 Wassenaar als dochter van Geertje Oosterveer, en op 30-6-1852 trouwde met Derk Jan Lovink, geb. 28-9-1813 Hummelo, waarbij Dirk erkend werd; zij had ook een zoon Theodorus, geb. 5-5-1838 Amsterdam]
I-1: Waarom was die naamsverandering zo belangrijk?
G: Dat weten wij niet. Daar zijn we niet achter gekomen. Ik heb het gisteren ook nog gevraagd aan mijn neef. Even kijken hoor, waar was ik gebleven…… Oma Lovink [Maria Theodora de Laaf, tr. 13-5-1896 D.J.N. Looving] heeft heel lang voor oom Dirk gekookt en de kinderen hebben dat altijd bij hem gebracht. Toen ome Dirk kwam te overlijden, heeft opa Lovink niets geërfd. [volgens de boedelscheiding (notaris Stumpel, 30-7-1928 NNA 2380 akte 270) kregen D.J.N. en echtgenote f 475,-- voor het gedurende vele jaren oppassen en verzorgen des erflaters; diens zaak aan de Hoefstraat 9 was toen verhuurd. Omdat D.J.N. een onecht kind van een zus van Dirk was, ook al was hij door de moeder erkend bij akte voor de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van Nieuwer-Amstel op 12-10-1885, kon hij volgens het toenmalige erfrecht geen erfgenaam 'ab intestato' zijn; de erfenis ging nu naar tal van (soms zeer) verre verwanten in vooral de Achterhoek] Opa Lovink heeft gewerkt als wagenmaker en rijtuigmaker. Ik weet nog….
I-1: Waar deed hij dat?
G: Aan de [Oude] Varkenmarkt. Ik weet nog dat ik heel vroeger met m'n moeder op visite ging bij de familie Hakkaart en die woonde op de Oude Varkenmarkt. Beneden had je een werkplaats, vandaar dat ik te weten ben gekomen dat er is een wagenmakersmuseum in Leiden [Oude Varkenmarkt 13, van Jacob de Groot; museum sedert 1988, maar inmiddels opgedoekt; P. Hakkaart, schoenmaker, woonde Oude Varkenmarkt 15].
Opa Lovink is geboren op 5 december. Wij, mijn moeder en de rest van ons gezin, gingen dan 's-avonds altijd op visite bij hem. M'n vader ging nooit mee. Dat vond ik altijd wel vreemd. Maar eenmaal thuis was Sinterklaas geweest!
't Was thuis een groot gezin en er waren ook kinderen jong gestorven, ik geloof dat drie [van de veertien kinderen overleden er zeker vijf als klein kind]. Toch was het een hecht gezin; de contacten met elkaar waren goed. En als er een verjaardag was, kwam iedereen en de mondharmonica kwam uit de zakken. Er werd gespeeld en gezongen. Wij als kind mochten dan wat langer opblijven en we gingen dan op de wasplank zitten, gesteund door twee kistjes, en we mochten ook weleens rondgaan met lekkers. Ik was ongeveer vijftien jaar oud toen opa overleed [D.J.N. Lovink overleed op 18-5-1953, toen G. 16 jaar oud was]. Ik weet nog het moment dat ik het hoorde, want ik was naar de eerste TV-uitzending wezen kijken. 't Was aan de buitenkant van 't gebouw van V&D [vermoedelijk bij de fa. Wed. J.P. van Berge Henegouwen, Aalmarkt 12; eventueel Peltenburg, Breestraat 109, of

IEMCO, Nieuwe Rijn 30-32]. Van oma weet ik niet veel meer. Ze is gestorven op m'n moeders verjaardag [M.Th. de Laaf is op 25-1-1938 overleden, toen G. nog geen jaar oud was]. En mijn moeder is overleden toen ze aan het kaarten was met twee zusjes [16-4-1978]. Dat was op de verjaardag van mijn dochter. Van de oorlogstijd van hun weet ik niets. Opa heeft volgens de neven ook op de steenfabriek in Leiderdorp gewerkt. Dat was dus van opa en oma Lovink.
I-1: Werkte uw opa niet bij de spoorwegen of was dat uw vader?
G: Dat was mijn vader [Cornelis van der Veer, geb. 10-8-1897 als zoon van Leonardus Jacobus en Adriana de Coster, overl. 18-11-1984 te Oegstgeest, wegwerker; tr. 12-8-1925 G.M. Looving]. Dat was het ene. Even kijken. Nu hebben we opa Van Velzen. Een heel ander verhaal weer. Ja, kan ik al beginnen?
I-1: Ja hoor.
G: Opa en oma Van Velzen [schoonouders]. Opa Van Velzen was dertien jaar toen zijn vader en zijn moeder, twee broers en een zusje aan de Spaanse griep zijn overleden [Joannes van Velzen overleed op 7-11-1918, zijn weduwe Adriana Anna Versteegen op 22-6-1920, resp. 58 en 54 jaar oud; op 16-6-1918 was hun dochter Catharina Maria, 10 jaar oud, overleden. Van hun acht kinderen waren er al vier heel jong overleden; zij lieten drie kinderen na, Alida Petronella, geb. 29-6-1902, Petronella Johanna, geb. 29-2-1904, overl. 24-7-1928, en Johannes, geb. 16-2-1906]. Hij bleef met een zusje over. Zij woonden op een boerderij in de Weipoort in Zoeterwoude, maar kon daar natuurlijk niet blijven. Opa ging toen naar een boer in Noordwijkerhout: Cor Oostdam. Dat was een vrijgezel, at alleen brood met spek, geen groente, en is heel oud geworden. 't Zusje ging naar het klooster en is er altijd daar gebleven. In het begin was het er streng; later veranderde dat. Wij zijn met de familie diverse keren geweest in Bergen [NH]. [Zuster Maria Eduarda (Alida Petronella van Velzen) vierde haar 25-jarige professie op 19-9-1951 in Huize St. Ursula te Nieuwveen, waar zij toen werkzaam was] [schoon]Vader [Johannes van Velzen] leerde oma [Jacoba Geertruida van der Lans] kennen in Voorhout, als de jongste van zeven kinderen, en ze hadden lang verkering; later trouwden ze [sept. 1934 te Voorhout] en gingen in Leiden wonen. Ze zijn in de Groenesteeg drie keer verhuisd. Ook hebben ze meegemaakt dat hun uitzet door brand is verwoest. Ze hebben in de oorlog geen honger geleden. Ze hadden in de Groenesteeg een kruidenierswinkel en opa bracht de boodschappen naar Zoeterwoude en bracht ook weer spullen mee terug. Een keer, vertelde hij, hadden we een half varken in een kinderwagen van Zoeterwoude naar Leiden gebracht en ze zijn onderweg niet aangehouden. Er werden in die tijd elf kinderen geboren, een kindje is met drie maanden overleden. Er is altijd hard gewerkt in het gezin. Opa werkte bij De Nie, Academisch Ziekenhuis, in de bioscoop en bracht krantjes rond. Ook hebben ze geprobeerd om, toen ze nog jonger waren, met de kinderen te gaan emigreren naar Australië, maar dat ging niet door. Opa had last van hartscheurtjes.
I-1: Waarom wilden zij emigreren? Weet u dat?
G: Ik denk om die kinderen, al die tien, een goede toekomst te geven. Ze woonden dus in de Groentesteeg, eh Groenesteeg, en al die kinderen…. Ja, ik heb ze allemaal op zien groeien. De jongste was vijf toen ik daar binnenkwam, dik zestig jaar geleden. Even kijken… toen het gezin groter werd en ouder, kochten ze een huisje in Zoeterwoude. Daar was ook een winkel bij. De winkel in de Groenesteeg ging naar de oudste dochter. Hier hadden ze ook een winkeltje en ze hadden ook roeiboten in Zoeterwoude; dat was voor verhuur. Dat was een mooie tijd geweest. Later gingen ze naar het dorp toe; daar hadden ze een appartement. Ze maakten reizen en genoten van kinderen en kleinkinderen. Ze kregen er 27. [Jacoba Geertruida van der Lans overleed Zoeterwoude 13-3-1983; Johannes van Velzen aldaar 1-5-1987] Opa had vanuit Voorhout ook familie in Noordwijkerhout. Die hadden een bollenbedrijf en opa had daar een klein stukje grond om zijn eigen bolletjes te telen. Helaas ging dat niet zo goed, maar opa bleef altijd bezig met z'n tuin. De familie in Noordwijkerhout, daar bleven we komen en wij ook nog steeds, zelfs onze kinderen gingen er naar toe om bollen pellen. En als er ergens een feestje is in de familie zijn ze er altijd bij. Er is nog een tweeling van 93

jaar en die wonen nog steeds op de oude plek in Noordwijkhout langs de Leidse Vaart. Als ik met de trein ga, eerst even het hoekje bij de Weideweg, overgang, dan drie huisjes verder. Een heel groot boerenbedrijf. Van Immerzeel, zegt dat wat, die naam?
I-2: Ja.
G: Bekend in Noordwijkerhout?
I-2: Ik ben er geboren, maar ik heb er niet lang gewoond.
G: Immerzeel, Martin? Er waren een weduwnaar en drie vrijgezelle meisjes. Die tweeling is ook een vrijgezel. Leuk stel.
I-1: En waar is deze foto genomen? (foto met veel poserende mannen in voorname kleding)
G: Die is van opa Van Velzen. Ik denk in Voorhout. Dat is opa in het midden.
I-1: Ter ere waarvan? Oh, dat staat daar achterop. [Niet herkenbaar]
G: Nee, dat kan ik niet ontcijferen. Dat is opa in het midden, dat kleine smalle gezichtje. Ja, deze. Maar die hebben wat aan moeten sappelen, zo! Ik heb die vader zo gehoord. Met dertien jaar helemaal alleen, zus in het klooster. Dat was bij de Ursulinen in Bergen. En dan moest ze voor tbc [tuberculose] gecontroleerd worden op de Middelweg, en dan woonden hun op de Groenesteeg, maar ze mocht niet op bezoek komen. Allemaal zusters erbij en ze moest gelijk mee terug naar Bergen. Maar dat is later natuurlijk veranderd.
I-1: Zo streng was het geloof.
G: Maar later was dat allemaal goed. Dan mocht ze een dagje komen, en dan later was het een weekendje.
I-1: Op een gegeven moment in burgerkleding.
G: Haar haar gekapt en zo. Nou, ze zag er keurig uit en wij mochten daar naartoe. Als zij 25 jaar in het klooster zat, of 30 jaar in het klooster en 40. Een feest was dat altijd. Zo!
I-1: Nou, vertel eens over uw eigen opvoeding. Want u bent heel katholiek opgevoed ook?
G: Mag ik af en toe een beetje neuzen?
I-1: Ja, natuurlijk mag dat.
G: Een beetje neuzen. Even kijken. Ik ben ook begonnen met de oorlogstijd. Moet dat ook nog? Dan doe ik het zo.
I-1: Alles mag. Wat u het handigste vindt.
G: Even kijken: mijn moeder en vader Van der Veer. Mijn herinneringen gaan hier terug van ongeveer zes jaar oud. Oorlogstijd, een angstige tijd, met broers en zusjes. We waren met ons zevenen. Vader werkte bij het spoor. Moeder was thuis en die zorgde voor ons. Ik weet dat ’s-avonds na acht uur de ramen met zwarte gordijnen werden gehangen en er mocht geen licht aan. We hadden een olielampje; wel een kolenkachel zonder kolen. Wel met wat hout uit de buurt die gezocht werd. Broer en zus werkten toen bij het ziekenfonds en die mochten de oude papieren, die kwitanties, meenemen en die gingen ook de kachel in. Mijn oudste broer – nu 93 jaar – ging ook altijd de boer op om eten te vragen [Leonardus Jacobus van der Veer, geb. sept. 1926]. Hij had een oude fiets en kwam dan thuis met wat aardappelen, brood, een beetje vet of een half flesje melk. In de hongerwinter kregen we op school linzensoep. We stonden allemaal in de rij in de gymzaal. Eenmaal per week mocht ik bij juffrouw Van der Horst eten op donderdag. Ze woonde op de Lage Rijndijk; ze was onderwijzeres met haar zuster. Die was ook onderwijzer. En dat was heerlijk eten. Mijn vader ging in de hongerwinter met een tante met een handkar naar Kampen lopen. Daar woonde familie van die tante. Ze hebben onderweg drie keer moeten overnachten in een pastorie. Eenmaal in Kampen kregen ze tarwebrood, aardappelen en meel mee voor thuis. Ze zijn erna weer op huis aan gegaan en zijn ondanks de razzia’s goed thuisgekomen. Wel had mijn moeder veel meegegeven: linnengoed, ik geloof ook een box. Ook weet ik nog dat er in de Kooi een keer een razzia werd gehouden. Wij hadden ondergrondse blaadjes in huis. Maar als de Duitsers die zouden vinden, zou dat niet best zijn. Ze zaten in een la in het buffet. M’n moeder en broer hebben getrokken uit alle

macht om die la open te krijgen. Gelukkig lukte het en de blaadjes werden gelijk in de kachel gegooid. Maar ’t was wel spannend! Dat weet ik nog. Op m’n moeders verjaardag heeft ze zelfs wafels gebakken: een beetje meel, wat melk en dat werd gebakken in een wafelijzer die ingesmeerd werd met een soort smeerolie. En met een beetje zoetigheid van de gekookte suikerbieten was het toch nog wel wat. We hebben ook bloembollen gegeten.
I-1: Weet u nog hoe het smaakte?
G: We woonden vlakbij ’t Spoortje op de Kooilaan. We zagen dat daar de V1 vertrokken en m’n broertje van tien jaar [Johannes Cornelis, geb. juni 1934] begreep goed waar ze voor gebruikt werden en die moest weg. Hij was heel angstig, heeft ’t bombardement meegemaakt. Hij zat in de kerk op de Herensingel, de Josefkerk. Die werd met wat jongens via de padvinderij, waar ook m’n oudste broer bij was, weggebracht naar de boer in Warmond. Hij heeft daar een jaar gezeten en na de oorlog kwam hij weer thuis. Hij heeft deze familie altijd bezocht en was hun zeer dankbaar. M’n oudste broer, toen achttien jaar, heeft ondergedoken gezeten. Eerst bij de padvinderij op de zolder en later onder de etalage bij Zandvliet, de boekhandel op de Haarlemmerstraat. M’n vader wilde een keer naar m’n broer toe en wilde een fles soep meenemen. ’t Was een warme soep en de fles brak in stukken. Oh, wat erg! Wij hebben toen de erwten uit het kleed gepulkt en opgegeten. Omdat de Duitsers op het station gestationeerd waren, werd er ook dikwijls geschoten, want er werden ook kolen vervoerd daar en mensen uit de Kooi probeerden het slootje over te steken om kolen te pikken of hout. Een keer was het groot alarm. Toen liep iedereen in de buurt hun huis uit op weg naar veiliger oorden. We gingen met ons zevenen naar de Waldeck Pyrmontstraat, naar familie. Daar sliepen al twaalf personen, maar wij konden er nog wel bij, bij m’n tante.
De bevrijding weet ik nog wel. Ik stond met m’n moeder op de Korevaarstraat, waar nu Zorg & Zekerheid is. Daar kwamen de Canadezen en Churchill. Wat een feest en wat een blijdschap was er! De vlaggen werden uitgehangen en er werd overal gedanst, ook in de Kooihof; daar was ik bij. Later, na de bevrijding, weet ik nog dat er een buurmeisje door de politie [=Binnenlandse Strijdkrachten] naar buiten werd gehaald en op een open wagen werd gezet en haar haar werd afgeschoren. Heel erg. Van ’t Kooipark weet ik nog dat bij het begin van het park een bordje stond met ‘Joden verboden’.
Na twee jaar moest mijn oudste broer in dienst en toen nog drie jaar naar Indië. Dat heeft m’n ouders wel aangegrepen, maar gelukkig kwam hij goed thuis. Ik zie nog de autobus aankomen en alles was versierd. Het was echt een welkom thuis. Hij is nu 93 jaar en nog zeer vitaal. Ook gaan we hem dikwijls opzoeken. Hij woont in Maastricht.
Een fotootje van tante Dien die matten aan ’t kloppen was op de brug op de Ringkade [D.J.N. Lovink woonde Ringkade 6A]. Daarachter had je alleen land. Het was ongeveer 1950. Je moest toen vóór tien uur kloppen, want erna kwam de bakker en de melkboer…..
Ook gingen we ’s-morgens naar de schoolmis. Dan wekte mijn moeder ons om op te staan om zeven uur; de mis was om half acht, een kindermis. En na de mis kocht moeder heerlijk brood bij de bakker op de Herensingel, thuis eten en een kopje thee en dan naar school. Tussen de middag naar huis om te eten. Met Heilig Hartfeest [op de vrijdag na de tweede zondag na Pinksteren] moesten we altijd bloemen meenemen voor ’t beeld die in de hal van de school stond. Daar werd gezongen en gebeden. Was wel plechtig! De huizen in de Kooi zijn toen voor een deel gesloopt en later weer geprobeerd in de oude staat terug te brengen. Mijn vader [woonde in 1978 Atjehstraat 5a, een bovenwoning] met ’n tante waren de oudste bewoners en mochten als eersten kiezen. Zo kregen ze alle twee een benedenhuis met een klein tuintje, waar m’n vader heel erg blij mee was. Mijn moeder heeft dit niet meer meegemaakt. Ze had hiermee veel spanning. Later [=eerder} heeft opa [=vader] nog twintig jaar gewerkt als seinhuiswachter bij de spoorwegovergang Rijn en Schiekanaal. Ik denk er nog steeds aan als ik er voorbij rijd. Vroeger bracht ik op zondag dikwijls koffie naar m’n vader toe. Dat was dan dit stukje.

[Pauze]
I-1: Ik wil nog heel graag iets weten over wat u allemaal meemaakte toen u op de Heilige Hartschool zat in die periode over het katholieke geloof. U mocht ook wel eens in een processie lopen?
G: Dat mocht ik, ja.
I-1: Hoe ging dat? Wat had u dan aan? Hoe ging dat allemaal?
G: Een witte jurk.
I-1: Ja, van wie kreeg u dat?
G: Van mijn moeder. Ik had toen al twee zusjes boven mij [geb. 1929 en 1931]. Die zaten natuurlijk hoger en die hadden natuurlijk ook al zo'n jurk gehad. En dan deed mijn moeder gewoon wassen en dan weer netjes gestreken wegleggen voor mij. Weet nog goed: als je dan in de kerk kwam met al die andere klasgenootjes hadden de nonnetjes, we hadden natuurlijk drie nonnen in die schooltijd, allemaal grote palmtakken. Dan mocht je doorlopen door het pad en dan hadden hun allemaal die palmtakken zo. Weet ik allemaal nog goed, dat beeld. Mocht je zo naar voren toe lopen en dan moest je bij elkaar zitten, in de kinderafdeling. De kinderbanken, zeg maar. Ja, dat weet ik nog wel. Ook de eerste heilige communie natuurlijk, dat ging ook zo. Wit jurkje had je aan. Feest! Ook met de plechtige heilige communie, dat weet ik ook nog heel goed. Had ik een groen jurkje aan met een grijze hoed; was met zo'n klep. Die klep had ik omgedraaid, schijnbaar. Toen zei iemand achterop, die achter me zat: "Je hoed zit verkeerd". Heb ik altijd onthouden.
I-1: Maar ging dat nu allemaal apart met jongens en meisjes, want jullie zaten op aparte scholen, maar ging de processie alleen met meisjes?
G: Met meisjes alleen. Kan me niet herinneren dat er jongens bij waren.
I-1: En de eerste communie, ging dat ook alleen met meisjes?
G: Nee, dat weet ik niet meer. Nee, dat weet ik niet meer. De jongens zaten natuurlijk apart op de Os en Paardenlaan en wij op de Lusthoflaan. Moet eigenlijk wel samen zijn…
I-1: Er waren collectes in de kerk.
G: Ja, dan ging het bakje door. Eerst moesten we 25 cent voor de plaats betalen. Een zak ging natuurlijk rond en daar moest je allemaal wat in doen. En als je dan het plaatsengeld soms niet kon betalen, daar waren mensen van bij, er werd zo: (mevrouw maakt een tikkend geluid). Met andere woorden: je moet wel betalen.
I-1: Een dwingend verzoek.
G: Ja. We zaten altijd op bank dertien, de derde plaats. Een enkele keer ga ik nog wel eens naar de Josefkerk; dan ga ik op bank dertien zitten op de derde plaats. En voor zaten allemaal mensen van de zaken: Van der Klugt en Van der Zijp. Daar zat het mooie volk. Wij zaten meer naar achteren.
I-1: En jullie moesten ook regelmatig biechten in het jaar?
G: Ja, elke zes weken. Je had natuurlijk niks te vertellen, want je deed geen kwaad; je dorst niks. We hadden uit de suikerpot gesnoept en een beetje ruzie gemaakt. Daar kwam dat meestal op neer. Wat deed je als jonge mensen, je deed toch niets. Je luisterde alleen maar netjes. Ik dorst ook niet zo veel hoor. Ik ben altijd een beetje zo van: niet op de eerste rij, niet op de laatste. Tussenin, afwachtend.
I-1: Als kind heeft u de oorlog meegemaakt. Maar heeft u toen ook buiten kunnen spelen? Of was het vooral na die tijd? Kon je ook tijdens de oorlog veel buitenspelen?
G: Ja, er waren volgens mij ook wel veilige punten bij. We woonden natuurlijk vlak bij het Spoortje. Dan zag je de soldaten altijd heen en weer lopen. Je had daar natuurlijk een heel gedoe, want op de hoek van de Herensingel had je natuurlijk dat grote huis, dat emplacement. En daar was natuurlijk een drukte van allerlei komen en gaan van al die V2's die natuurlijk vervoerd werden.
I-1: Ja. Een overslagstation.
G: Maar we gingen natuurlijk ook dikwijls naar het Kooipark toe, dat was dan effe te over. Daar konden we spelen, heel simpel met een bezem en een oud kleed. Gingen we in dat grind, gingen we kamers maken. Kleed neerleggen, dan hadden we met allemaal vriendinnetjes uit de straat, meestal

grote gezinnen. Van de heg hadden we van die kleine blaadjes, gingen we eten maken, zeg maar. Flesje water meenemen en gingen we heerlijk spelen. Je had een vijver daar vlakbij. Je deed van alles daar. De Kooipark is altijd een uitkomst geweest. Een heerlijke plek!
I-1: En bloemetjes aan elkaar rijgen?
G: Bloemetjes? Ja, die madeliefjes. Ja, ja, ja.
I-1: Na de oorlog mochten jullie wel eens een fiets huren?
G: Dat mochten wij ook. Bij ons in de Prinsenstraat op de Herensingel had je Vervoorn en die verhuurde fietsen [Joop Vervoorn, Prinsenstraat 20]. Ik dacht dat het een kwartje was, 25 cent voor een uur. En dan mocht je zo in de Kooi rijden, de buurt doen, Alexanderstraat. Nou ja, was je natuurlijk hartstikke trots. Ik mocht fietsen! En ik was 18 jaar toen kreeg ik mijn eerste nieuwe fiets van mijn ouders, een Raleigh. Ik kreeg een nieuwe fiets!
I-1: En uw broer Jan, die was misdienaar geweest.
G: Ja, die was toen in de Josephkerk met die bombardementen. Hij is er toen heel bang van geworden. Er waren toen een paar doden gevallen daarachter. Onze Leo was ook bij de padvinderij met andere leiders en toen zijn een heel aantal jongens weggebracht. Allemaal naar boeren in de omgeving. Die waren als de dood voor die bombardementen en Jan begreep het ook heel goed. Dus die moest weg.
Die is naar boer Van der Geest geweest op de Zijldijk daar en, nou ja, is hartstikke goed. We gingen een enkele keer daar op bezoek en ik weet nog goed dat daar in de keuken een hele grote krentenmik stond. Maar wij kregen niks. Ik denk dat ze niet begrepen dat wij honger hadden. Hartstikke goeie mensen volgens Jan. Hij is verleden jaar overleden, maar die kwamen zelfs ook wel, niet die ouders, die waren natuurlijk al overleden, maar kinderen daarvan die waren zelfs nog op de begrafenis van Jan.
I-1: Ze hebben er gewoon geen erg in gehad, dat jullie honger hadden.
G: Nee, geen erg in gehad. Wij gingen dikwijls effe bij Jan kijken. Effe een bezoekje brengen.
I-1: U heeft ook kunnen werken. Eerst bent u nog naar de Huishoudschool geweest na de oorlog.
G: Ja. Twee jaar Huishoudschool. En toen eerst een jaartje thuis. Mijn moeder zei: “Blijft jij maar een jaartje thuis, we zijn met ons zevenen, ik kan je wel gebruiken thuis”.
I-1: Dat was na de Huishoudschool?
G: Na de Huishoudschool. Ja, ik was 13, 14. Heb ik een jaar thuis gezeten. Toen zei mijn moeder: “Nou ja, ik denk dat jij maar moet gaat werken. Met al die kinderen, Leo en Jan, die deden al een beetje waar[slecht verstaanbaar]. Ga maar een baantje zoeken”. Ik wilde graag in de winkel. Ik naar De Gruyter, ben aangenomen op de Haarlemmerstraat, drie heerlijke jaren gehad. En toen ik een jaar of 17, 18 was, kreeg ik even het besef van: oei, ik ben toch dom geweest. Ik had toch naar de Mulo gemoeten. Want al die vier anderen gingen allemaal naar de Mulo gegaan. En toen kreeg ik spijt.
I-1: Uw ouders hadden dat ook graag gewild hé, dat U naar de Mulo ging?
G: Ja, hadden dat graag gewild. Ja. En toen heb ik eerst een jaar Nederlands gedaan en toen typediploma en toen had ik handelscorrespondentie gedaan. Ik denk: nou ga ik ‘t proberen. En toen ben ‘k bij V&D gaan proberen. Toen kon ik daar komen. Heb ik daar acht, negen jaar op de stoffeerderijkantoor gezeten. Ook wel leuke jaren gehad. Juffrouw Nagtegaal was de cheffin en meneer Van Weeren was de chef van de stoffeerders. Het was loonadministratie, het was rekeningen opmaken, typen. Heerlijke periode. Heel leuk. Ik heb altijd heel fijn gewerkt. Ja, prettig. Een keer bij V&D. De foto’s ken je ‘t zien. Bij De Gruyter, op de foto’s ken je ‘t zien. Grote club. Leuk. Ja.
I-1: Ik zit nog even te denken aan uw eerste vriendje.
G: [lacht] Ger!
I-1: Ja. Ger.
G: Toevallig gisteren hoorde ik van hem van Dave, zijn neef. Hij is overleden.

I-1: Oh, pas geleden?
G: Ik denk het wel, ja. Hij was aan het dementeren. Ger was dus niet katholiek. Nou, ik wel natuurlijk en dat mocht niet.
I-1: Dat ging niet samen.
G: Mijn vriendin woonde in de Willemstraat. Ik ging altijd naar Toos toe en Ger zat bij een vriend aan de overkant. En zo zijn wij eigenlijk aangekomen. Gingen we altijd op zondagmiddag naar Roodenburg, naar voetballen kijken. Hij is een voetballiefhebber. Dave, zijn neef, zit ook in Roodenburg. Enfin. Ik ging dikwijls met hem fietsen. Ja, meer deed je eigenlijk niet. Stukkie lopen en fietsen. Mijn broer, die zag me meestal. Onze Jan. Die zei: "Oh, moeder, mam, ze loopt weer met hem hoor, ik heb ze weer gezien!" Daar moest ik natuurlijk echt uit. Een half jaar heb ik er mee omgegaan en uiteindelijk op de verjaardag van die vriendin ging ik 's avonds naar huis. Stond Ger te wachten. Toen zijn we naar huis toegelopen en in het Kooipark op een bankje daar. Ik weet het bankje ook precies. Toen hebben we toch eigenlijk afgesproken, we gaan stoppen ermee. Hij mocht eigenlijk ook niet en ik mocht ook niet. Toen kwam ik wel laat thuis, half een, geloof ik. Mijn moeder stond te strijken. Waar blijf je? Ja, het is uit met Ger; het is goed zo. Ik kreeg niet op m'n duvel. Het was goed zo. Ik heb hem eigenlijk niet veel meer gezien. Maar goed, Ger die ging studeren. Die had een hele goede baan. Hij was al ook een beetje uit het oog, was ik hem verloren.
I-1: Hoe oud was u toen ongeveer?
G: Ik was eh 18, 18 was ik, ja. Ger was 21 zo, ja. Nou goed, ieder heeft zijn eigen leven. Na twee jaar leerde ik Jan kennen bij [dansschool Evert] Castelein op dansles. En dan gaat Ger een beetje in de vergetelhoek. Goed, hij getrouwd en kinderen, ik getrouwd met kinderen, dan gaat dat over. En dan is Jan overleden [Johannes Cornelis van Velzen, geb. 7-5-1935, overl. 27-4-1997] en dan na zes jaar loop ik in het Winkelhof hier en kom ik hem tegen. "Nou", zeg ik, "hé, dag Ger". Zegt hij dan: "U kent mij? U kent mij?" "Nou, ik denk het wel", zei ik. "Wie bent u dan?" Ik zeg: "Nou, Willemstraat 32". Toen zag ik hem denken. "O ja", zegt hij, "oh ja, nou weet ik het wel weer. Truus! Ja". Hij liep met zijn vrouw aan zijn arm.
I-1: Dat was een lastig moment voor hem?
G: Zeer lastig. [lachend]

[Het volgende is niet voorgelezen, maar wordt als extra toegevoegd omdat het wel als zodanig was voorbereid door Truus. Het lag echter op de verkeerde stapel en is toen vergeten.]

G: Opa Van der Veer, daar weet ik ook niet veel van. Hij is gestorven in 1943 [Leonardus Johannes van der Veer overl. 26-9-1944; was geb. 16-4-1865]. Ik was toen zes jaar. Wat ik nog wel vaag kan herinneren is dat toen hij was overleden de kist in de achterkamer stond met zwarte gordijnen rondom en kaarsen ernaast. Oma Van der Veer is geboren in 1866 [Adriana de Coster was geb. 20-3-1866; zij overleed 2-12-1959] en overleden op 20 maart 1966, de verjaardag van mijn zwager. Opa en oma woonden op de Kaiserstraat. Opa was koetsier bij de Rijksmanege en heeft ook Prins Hendrik gereden. Mijn vader heeft daar ook gewoond en gespeeld. Later zijn ze verhuisd naar de Julianastraat 8a, een bovenhuis. Oma was toen alleen en is er een dochter ingetrouwd. Zondag gingen we altijd bij oma – vroeger was 't opoe – op bezoek. Oma had vijf zonen en een dochter [oorspronkelijk 10 kinderen, 7 jongens en 3 meisjes]. Er was toen nog geen AOW en iedereen lag altijd 1 gulden neer voor de zorg. Ik heb hier de voedseldropping gezien na de bevrijding vanuit een slaapkamerraam op twee hoog, heel bijzonder. Later kregen we toen blikken met biscuit, heel lekker.

Truus groeide op in de Atjehstraat op nr 5a.
Derde huis van links 1e verdieping en de zolderverdieping.

Bewaarschool ca. 1942

De H.H. Hartschool, Lusthoflaan. Juni 1944
Truus zit op de onderste rij 2e van links. De 1e klas van juffrouw Raaphorst.

Broer Piet gaat naar Ned. Indie

Werken op kantoor bij V&D